

1 Covid-19 ietekme uz civilo tiesvedību

1.1 Termiņi civilajā tiesvedībā

Saskaņā ar Dekrētu Nr. 195/2020 par ārkārtējo situāciju un Dekrētu Nr. 250/2020 par ārkārtējās situācijas pagarināšanu, **noilguma termiņi un noilguma periodi nesākas, vai tie tiek apturēti, ja tie jau ir sākušies** ārkārtējās situācijas laikā.

Pārsūdzības iesniegšanas termiņu pārtraukšana.

Ārkārtas stāvoklis beidzās 2020. gada 15. maijā.

1.2 Tiesu organizācija un tiesas

Ārkārtas stāvokli izsludināja 16. martā un ieviesa īpašus pasākumus attiecībā uz tieslietu sistēmas organizāciju:

Tiesu darbība civillietās ir apturēta, izņemot steidzamu lietu izskatīšanu, kas noteiktas ar Tiesnešu augstākās padomes lēmumu Nr. 417/24.3.2020; Turpinās lēmumu sagatavošana, kā arī pušu iesniegto dokumentu reģistrēšana.

Tiek veicināta videokonferenču izmantošana, tostarp ar vēstulju palīdzību, kā arī, ja situācija to pieļauj, tiesas sēžu slēgšana apmeklētājiem.

Visas lietas dalībnieku dokumentus tiesai nosūta ar elektroniskiem līdzekļiem, izņemot gadījumus, kad personām šādu līdzekļu nav.

Lietas dokumentu pārsūtīšanu no vienas tiesas uz citu veic elektroniski; tāpat arī tiesas dokumentu paziņošana lietas dalībniekiem.

Ja tiesnešu kolēģiju nevar nokomplektēt, ir atļauts iecelt tiesnešus no citas tiesas nodaļas.

Pēc 2020. gada 15. maija (ārkārtas stāvokļa beigās) visās civillietās procedūras tiks atsāktas *ex officio*. 10 dienu laikā pēc ārkārtas stāvokļa beigām tiesas veiks attiecīgus pasākumus, lai mainītu tiesas sēžu grafiku un uzaicinātu puses.

1.3 ES tiesu iestāžu sadarbība

Daļai Tieslietu ministrijas darbinieku ir tiesības strādāt attālināti no mājām. Uz neprognozējamu laiku tiks traucēta tiesu iestāžu sadarbība civillietās. Lai mazinātu kavēšanos, tiek stingri ieteikts **tiesu iestāžu sadarbības lūgumus** centrālajai iestādei **nosūtīt elektroniskā veidā**. Papīra formātā nosūtītie dokumenti tiks apstrādāti ar ievērojamu kavēšanos.

Tieslietu ministrija, pamatojoties uz **Regulas par dokumentu izsniegšanas un pierādījumu iegūšanas** 3. panta c) punktu, izņēmuma gadījumos rīkojas kā nosūtīšanas/saņemšanas iestāde. Visus pieprasījumus (dokumentu izsniegšanu, pierādījumu iegūšanu, uzturlīdzekļu lietas, bērnu nolaupīšanas lietas utt.) Tieslietu ministrija izskata kā parasti, nenosakot prioritātes.

Var izmantot šādas e-pasta adreses: dreptinternational@just.ro, ddit@just.ro.

Pēc ārkārtas stāvokļa beigām (2020. gada 15. maijā) Tieslietu ministrija kā centrālā iestāde veiks visas savas darbības tādā pašā veidā kā ārkārtas stāvokļa laikā.

2 Pasākumi saistībā ar maksātnespēju, kas pieņemti vai kurus plāno pieņemt dalībvalstīs kopš pandēmijas sākuma

2.1 Materiāltiesiskie maksātnespējas pasākumi un saistītie līgumi, kas ietekmē pasākumus

2.1.1 Maksātnespējas apturēšana

2.1.1.1 Pienākuma iesniegt maksātnespējas pieteikumu apturēšana (debitori)

Maksātnespējas procedūras ārkārtas stāvokļa laikā ir pakļautas vispārējiem noteikumiem par *ex officio* tiesu darbības apturēšanu civillietās, izņemot īpaši steidzamos gadījumos, ko nevar atlikt. Debitora pienākums iesniegt pieteikumu par maksātnespējas procedūras sākšanu ir apturēts, jo ārkārtas stāvokļa laikā vispārējais moratorijs attiecas uz visiem termiņiem civillietās, tostarp uz 30 dienu laika posmu, kurā debitoram ir pienākums iesniegt pieteikumu par maksātnespēju.

Trauksmes stāvokļa laikā nepiemēro tiesību normas, kas reglamentē parādnieka pienākumu iesniegt maksātnespējas pieteikumu. Kamēr nav beidzies trauksmes stāvoklis, procedūru var sākt pēc parādnieka lūguma, ja parādnieks izvēlas iesniegt maksātnespējas pieteikumu.

Šis pagaidu noteikums attiecas uz parādniekiem, kuri ir maksātnespējīgi vai ir kļuvuši maksātnespējīgi trauksmes stāvokļa laikā. Rumānija ir izsludinājusi trauksmes stāvokli kopš maija vidus pēc ārkārtas stāvokļa beigām.

2.1.1.2 Debitoru aizsardzība no kreditora iesniegta maksātnespējas pieteikuma

Kreditoram joprojām ir tiesības iesniegt maksātnespējas pieteikumu, bet maksātnespējas procedūru var sākt tikai pēc ārkārtas stāvokļa beigām.

Maksātnespējas procedūru var uzsākt attiecībā uz prasību 50 000 leju apmērā (aptuveni 10 200 EUR) apmērā, jo sliekšnis gan kreditoriem, gan parādniekiem ir palielināts no 40 000 lejām.

Kreditori var iesniegt maksātnespējas pieteikumus pret parādniekiem, kuri ārkārtas stāvokļa vai trauksmes stāvokļa laikā pilnībā vai daļēji pārtrauca savu darbību, tikai pēc tam, kad viņi ir izdarījuši pamatotu mēģinājumu noslēgt maksājumu līgumu, ko apliecina dokumenti, kas pušu starpā paziņoti jebkādā veidā, tostarp elektroniski.

2.1.2 Prasības izpildes apturēšana un līguma izbeigšanas apturēšana

2.1.2.1 Vispārīgs / speciāls prasību izpildes / konkrēta veida prasību izpildes moratorijs

Budžeta prasījumus (fiskālos un citus, izņemot prasījumus, kas izriet no lēmumiem krimināllietās), kas radušies ārkārtas stāvokļa laikā, nevar izpildīt šajā laikā un 30 dienas pēc ārkārtas stāvokļa beigām. Arī budžeta prasījumu izpildes pasākumi tika apturēti vai netika piemēroti attiecībā uz budžeta prasībām, kas radušās pēc ārkārtas stāvokļa sākuma, izņemot prasības, kas saistītas ar kriminālprocesu.

Piespiedu izpildes process/piespiedu izpilde civillietā turpinās tikai tad, ja ir iespējams ievērot sanitārās disciplīnas noteikumus.

Joprojām ir spēkā pagaidu pasākumi saistībā ar ārkārtas stāvokļa laikā ieviesto fiskālo prasījumu izpildi. Fiskālo prasījumu izpildes apturēšana ir spēkā līdz 25. decembrim un vēl 30 dienu laikposmā pēc tam.

2.1.2.2 Līguma izbeigšanas apturēšana (vispārīgi / speciāli līgumi)

Lai saglabātu to MVU līgumiskās attiecības, kuri ārkārtas stāvokļa laikā (piemēram, restorāni, viesnīcas) tika slēgti vai kuru darbību (iestādes) uz laiku apturēja, pastāv īpašs pienākums mēģināt vienoties par līgumu pirms līguma apturēšanas/izbeigšanas *force majeure* dēļ.

Zināmos apstākļos MVU, kurus valsts iestādes ārkārtas stāvokļa laikā ir slēgušas vai uz laiku apturējušas, līgumattiecībās gūst labumu no *force majeure* prezumpcijas. Pieņēmums ir atspēkojams ar jebkādiem pierādījumiem.

2.2 Civillietu izskatīšanas, maksātnespējas tiesas ietverot, apturēšana un procesuālās apturēšanas

Ārkārtas stāvokļa laikā materiālo tiesību un procesuālie termiņi ir apturēti. Tiesu darbība neizskatītās lietās turpinās tikai īpaši steidzamos gadījumos, kurus nevar atlikt (apelācijas instances izveido šādu lietu sarakstu visām to jurisdikcijā esošajām tiesām). Tiesas var noteikt īsus termiņus un, ja iespējams, rīkot tiesas sēdi, izmantojot videokonferenci.

Maksātnespējas procedūrās, kuru izskatīšana 16. martā jau ir sāka, tiesas darbība tiek apturēta *ex officio* un tiek izskatītas tikai ārkārtīgi steidzamas prasības (izpildes darbību pret debitoru pagaidu apturēšana līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par maksātnespējas procedūras sākšanu pēc debitora pieprasījuma, kā arī citas darbības, kuras var atrisināt bez pušu klātbūtnes). Pārsūdzības procesā par mirtiesnieša lēmumiem noteiktus izpildāmus lēmumus var apturēt (lēmumus par maksātnespējas procedūras uzsākšanu pret debitoru vai par vienkāršota bankrota/bankrota procedūras uzsākšanu joprojām var apturēt apelācijas instances tiesa). Tiesu administratori / likvidācijas administratori turpina darbu, ja iespējams, saskaņā ar sanitārajām prasībām.

Sākot ar 2020. gada 15. maiju ārkārtas stāvoklis ir beidzies. Tādēļ visās civillietās procedūras tiks atsāktas *ex officio*. 10 dienu laikā pēc ārkārtas stāvokļa beigām tiesas veiks attiecīgus pasākumus, lai mainītu tiesas sēžu grafiku un uzaicinātu puses.

Tieslietu ministrija, kas darbojas kā centrālā iestāde, veiks visas pamatdarbības tāpat kā ārkārtas stāvokļa laikā.

2020. gada 9. jūlija Likums Nr. 120 par Likuma Nr. 304/2004 par tiesu organizāciju pabeigšanu 111. pantā ir noteikts, ka ārkārtas stāvokļa laikā tiesvedība var turpināties tikai ārkārtas situācijās, kas ir īpaši steidzamas, pienācīgi pamatotas, saistītas ar ģimenes attiecību aizsardzību un pasākumiem, kas noteikti ar Rumānijas prezidenta dekrētu.

Lietas, kas tiks izskatītas katrā tiesu kategorijā, izsmelši noteiks tikai Tiesnešu augstākā padome pēc apspriešanās ar apelācijas tiesu padomi, kas pārstāv apelācijas tiesas, tiesas un tiesnešus, un Augstākās kasācijas tiesas kolēģiju. Ārkārtas stāvokļa laikā procesuālie termiņi un noilguma periodi nesākas un, ja tie jau ir sākušies, tiek apturēti.

Valdības neseno pieņemtajā likumprojektā (19.11.2020.) ir paredzēta iespēja Covid-19 pandēmijas dēļ daļēji vai pilnībā ierobežot tiesu darbību. Lai gan ir spēkā ierobežojums, kas var ilgt ne vairāk kā 14 dienas, tiesvedība turpinās tikai ārkārtējas nepieciešamības gadījumos un ar likumu tiek atlikta attiecībā uz pārējiem gadījumiem. Nākamajās nedēļās likumprojekts tiks apspriests parlamentā, un, ja tas tiks pieņemts, šis pasākums būs piemērojams trauksmes stāvokļa laikā un vēl 30 dienas pēc tam.

2.3 Citi ar maksātnespēju saistīti pasākumi (saistībā ar apstrīdēšanas prasībām, reorganizācijas plāniem un citi pasākumi attiecīgā gadījumā)

Pēc tam, kad maija vidū tika atsākta tiesu darbība pēc ārkārtas stāvokļa beigām, tika pieņemti pagaidu pasākumi, kas bija piemērojami vēl nepabeigtām pirmmaksātnespējas un maksātnespējas procedūrām – ar likumu tika pagarināti daži procesuālie posmi un termiņi (izlīguma piedāvājuma sagatavošanas un apspriešanas ar kreditoriem termiņš tika pagarināts par 60 dienām un tā izpildes termiņš par 2 mēnešiem; novērošanas periods un reorganizācijas plāna iesniegšanas termiņš tika pagarināti par 3 mēnešiem; tiesiskās reorganizācijas periods tika pagarināts par diviem mēnešiem), tika paredzētas jaunas tiesības saistībā ar Covid pandēmiju (parādniekiem tika noteikts 3 mēnešu termiņš, lai iesniegtu grozītu reorganizācijas plānu, ja Covid pandēmijas dēļ atveseļošanas perspektīvas mainītos).

Parādnieki guva labumu no reorganizācijas plāna apturēšanas uz diviem mēnešiem, ja Covid-19 pandēmijas dēļ viņu darbība būtu pilnībā pārtraukta.

Reorganizācijas plāna maksimālais ilgums tika pagarināts no 3 līdz 4 gadiem, ar iespēju to pagarināt vēl par vienu gadu, neizpildot plānu ilgāk par pieciem gadiem.

2.4 Citi ar maksātnespēju nesaistīti pasākumi (maksājumu atlikšana, banku aizdevumi, sociālais nodrošinājums, subsīdijas uzņēmumiem)

Līdz šim tika veikti papildu pasākumi, lai samazinātu finanšu likviditātes spiedienu, piemēram, iespēja atlikt noteiktas maksājumu saistības (kredīta iemaksas vai fiskālas saistības), kas rodas ārkārtas stāvokļa laikā un kas varētu mazināt daļu no pandēmijas negatīvās ietekmes uz uzņēmēju maksātspēju.

Tika veikti citi ekonomiski pasākumi, piemēram, preferenciāli aizdevumi MVU, tostarp aizdevumi, ko 90% apmērā garantē valsts, un citi sociālās aizsardzības pasākumi.

Ārkārtas stāvokļa laikā MVU, kurus valsts iestādes ir slēgušas vai uz laiku apturējušas, var atlikt īres un komunālo pakalpojumu maksu par to galveno mītni. Drīz būs spēkā īpaši pagaidu noteikumi akcionāru /uzņēmumu dalībnieku pilnsapulces noturēšanai ārkārtas stāvokļa laikā.

Sākot ar 2020. gada 30. martu, aizņēmēji var pieprasīt kreditoriem apturēt maksājuma pienākumu uz laiku no 1 līdz 9 mēnešiem, bet ne ilgāk kā līdz 2020. gada 31. decembrim (GEO Nr. 37/2020).

Lapa atjaunināta: 26/10/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.